

Praktická zkušenost s odpovědným nákupem ICT pro Českou televizi

Na otázku, jaké má zkušenosti se sociálně a environmentálně odpovědným zadáním veřejné zakázky na ICT, odpovídá Ing. Martin Rajman, vedoucího centrálního nákupu České televize.

Naší první veřejnou zakázkou v režimu povinného uplatnění zásad odpovědného zadávání po 1. 1. 2021 byla právě VZ „Dodávka PC a monitorů 2021–2023“. U ní jsme se transparentně hned za vymezením předmětu veřejné zakázky přihlásili k uplatnění aspektů odpovědného zadávání. Vymezili jsme hodnoty udržitelnosti, ke kterým se chceme dlouhodobě hlásit, a uvedli jsme, že na základě analýzy předmětu plnění jsme identifikovali a v zadávacích podmínkách zohlednili téma důstojných pracovních podmínek a téma etického nakupování a dále, že náš zájem na ekologicky šetrných řešeních a minimalizaci nákladů životního cyklu jsme zohlednili prostřednictvím požadavku, že veškeré plnění s výjimkou klávesnic a myši musí splňovat požadavky programu ENERGY STAR pro energetický výkon a zároveň musí disponovat certifikací ekologické udržitelnosti (vyžadována byla certifikace TCO nebo EPEAT ve variantě GOLD).

Vybraný dodavatel měl povinnost před uzavřením rámcové dohody předložit prohlášení výrobce (či jeho lokálního zastoupení) nabízeného zařízení nebo odkaz na internetové stránky výrobce dokládající, že výrobce zařízení má zaveden etický kodex zahrnující v celém svém dodavatelském řetězci minimálně následující body:

- a) zákaz dětské práce,
- b) zákaz nucené práce,
- c) zákaz diskriminace kvůli rase, národnímu, etnickému či rodovému původu, pohlaví, náboženství či ideologii, postižení, věku,

těhotenství či mateřství, rodinnému stavu, sexuální orientaci, pohlavní identitě, politickým nebo osobním názorům,

- d) zákaz obtěžování, mobbingu a jiného urážlivého chování či chování bez respektu,
- e) závazek platit alespoň zákonnou minimální mzdu, závazek dodržování zákonné pracovní doby,
- f) bezpečnost a ochranu zdraví,
- g) právo odborově se organizovat.

Uvedená zakázka se u nás letos stala jakýmsi vzorem, jak postupovat v rámci nové legislativy, na jejím základě jsme upravili vzorové dokumenty a stala se i vzorovým materiálem při školení věcně odpovědných pracovníků, kterým jsme ukazovali, co pro ně povinné uplatnění zásad odpovědného zadávání znamená.

Zároveň si uvědomujeme, že šlo jen o první, malý krok. Už teď bychom chtěli mnohem více pracovat s informacemi na stránkách TCO Certified. Na těchto stránkách jsou pro konkrétní modely uvedena procenta recyklovaných plastů a je tam i ověřená spotřeba elektrické energie (víme, že údaje uváděné výrobcem nemusí vždy platit, ale údaje na této stránce jsou nezávisle ověřené).

Náš další tendr bude tedy založen na detailnějším průzkumu trhu, kdy si chceme ověřit, které modely splňují naši technickou specifikaci, zda specifikaci splňují alespoň 3 různí výrobci, jak se pohybuje podíl recyklovaných plastů u těchto modelů a jakou mají spotřebu elektrické energie. Na základě těchto údajů si stanovíme minimální požadované procento recyklovaných plastů a vyšší procento mírně v rámci hodnocení zvýhodníme.

Zejména ale už nebudeme hodnotit pořizovací cenu, ale náklady životního cyklu, tedy kromě pořizovací ceny i typickou spotřebu elektrické energie během např. 5 let a zařadíme do hodnocení i environmentální externality, tedy alespoň ocenění emisí CO₂ vzniklých minimálně na základě spotřeby

elektrické energie při našem používání. Pokud už budou k dispozici i emise CO₂ při výrobě, zohledníme i je. Zřejmě si ponecháme požadavek na doložení etického kodexu výrobce zařízení pro celý dodavatelský řetězec. Naopak požadavek na certifikaci Energy Star mi v tuto chvíli přijde duplicitní k našemu požadavku na certifikaci TCO, takže ho zřejmě vypustíme.

V naší zadávací dokumentaci jsme také připouštěli alternativu, že by nám účastník mohl nabídnout výrobek, který certifikaci Energy Star či TCO nemá. V takovém případě nám mohl účastník doložit technickou dokumentaci, že jeho výrobek sice certifikaci nemá, ale požadavky na certifikaci splňuje. Myslím, že tuto alternativu už nepřipustíme, vlastně jsme se báli, aby se takový účastník nenašel a my pak nemuseli pracně sami ověřovat, zda takový výrobek opravdu všechny požadavky těchto certifikačních autorit splňuje.

Uvedená zakázka byla také první, u které jsme použili checklist pro analýzu rizik a příležitostí udržitelnosti, a to konkrétně checklist od MPSV, který se již asi stal na trhu standardem. Považuji ho za velmi užitečný nástroj, který nás vede a nutí přemýšlet o celém životním cyklu výrobku. Od pracovních podmínek při těžbě kovů až po likvidaci výrobků. Mimochodem, téma likvidace na konci životního cyklu jsme v zakázce nezohlednili, protože jsme po důkladném zkoumání zjistili, že i vyřazené počítače mají svoji cenu, že jsou na trhu společnosti, které je rády odkoupí za účelem recyklace použitých materiálů. A dodavatelé nám dali i dobrý tip, jak můžeme použité počítače sami prodat a vyhnout se přitom povinné půlroční záruce, resp. nutnosti počítače před prodejem zreparovat – nabízet tyto použité počítače nikoli jako počítače, ale jako použité součástky. Tím bychom mohli u nás odstranit překážky bránící jejich prodeji a umožnit počítačům delší život ve stávající či zreparované podobě. ■